

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2018 m. gruodžio 5 d.

Auditoriai teigia, kad ES patikos fondas Afrikai yra lanksti ekstremaliosioms situacijoms skirta priemonė, tačiau reikia skirti dėmesio konkrečioms sritims

Kaip nurodyta naujoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje, ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondas yra lanksti pagalbos teikimo maisto, švietimo, sveikatos, saugumo ir tvaraus vystymosi srityse priemonė. Tačiau jo tikslai yra pernelyg bendro pobūdžio, kad būtų galima efektyviai įgyvendinti veiksmus Afrikos regionuose, o Europos Komisija, vertindama, koku mastu Fondas pasiekė savo tikslus, susidūrė su sunkumais. Auditoriai taip pat nustatė jo įgyvendinimo trūkumų ir pažymi, kad vykdant projektus patiriama panašių vėlavimų kaip ir taikant įprastas paramos vystymuisi priemones.

ES patikos fondas Afrikai 2015 m. sukurtas kaip skubiosios pagalbos patikos fondas siekiant skatinti ilgalaikį stabilumą ir pašalinti pagrindines nelegalios migracijos ir asmenų perkėlimo Afrikoje priežastis. Fondas šiuo metu sutelkia 4,1 milijardo eurų sumą ir remia veiklą 26-iose trijų Afrikos regionų – Sahelio ir Čado ežero baseino, Somalio pusiasalio ir Šiaurės Afrikos – šalyse. Auditoriai įvertino, ar Fondas yra tinkamai sukurtas ir ar jis yra tinkamai įgyvendinamas. Jie išnagrinėjo projektus Nigeryje ir Libijoje – šalyse, kuriose daugiausia skirta lėšų asignavimų jų atitinkamuose regionuose.

„ES patikos fondas Afrikai yra speciali ekstremaliosioms situacijoms skirta priemonė, skirta spręsti migracijos klausimą, – teigė už ataskaitą atsakinga Europos Audito Rūmų narė Bettina Jakobsen. – Turint omeny kylančius naujus uždavinius ir turimą biudžetą, Fondas turėtų būti tikslingesnis ir orientuoti paramą į konkrečius veiksmus, kuriais, tikėtina, bus pasiektas išmatuojamas poveikis“.

Nustatyti šio fondo tikslai – kuo bendresnio pobūdžio, kad daugumą veiksmų būtų galima laikyti tinkamais finansuoti. Nors tai reiškė, kad Fondas gali pritaikyti savo paramą atsižvelgdamas į įvairias kintančias aplinkybes, tai buvo mažiau naudinga, kai reikėjo imtis veiksmų regionuose ir įvertinti poveikį. Komisija išsamiai neišanalizavo ir kiekybiškai neįvertino poreikių, konkrečiai nenurodė, kokias krizes Fondas turėjo spręsti ir neapibrėžė savo turimų priemonių, dėl to ji turi mažiau galimybių įrodyti, kad yra nustatyti tinkami prioritetai ir kad patvirtinti veiksmai yra tinkamiausi tiems prioritetams tenkinti. Be to, paramos teikėjų išteklių ir gebėjimų sutelkimas dar nėra pakankamai veiksmingas.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitą galima rasti www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Fondas pradėjo vykdyti projektus greičiau nei įprastinės paramos vystymuisi priemonės ir iš esmės sugebėjo paspartinti sutarčių pasirašymą ir išankstinių mokėjimų atlikimą, nors būtų buvę pagrįsta tikėtis didesnės spartos, kadangi tai – ekstremaliosioms situacijoms skirta priemonė. Iš tikrųjų jis susidūrė su panašiais sunkumais, dėl kurių buvo delsiama įgyvendinti projektus, kaip ir įprastinės priemonės. Auditoriai nustatė, kad buvo vėluojama įgyvendinti projektus, susijusius su saugumo ir sienų valdymo sritimis.

Skirtinguose regionuose projektų atrankos procedūros buvo skirtingos. Pasiūlymų vertinimo kriterijai nebuvo pakankamai aiškūs ar dokumentuoti, ir ne visada buvo tinkamai paaiškintas projektų finansavimo ES patikos fondo Afrikai lėšomis lyginamasis pranašumas. Auditoriai nustatė pavyzdžių, kai projektais buvo tenkinami poreikiai, panašūs į kitomis ES priemonėmis tenkinamus poreikius, dėl to kyla kitų ES paramos formų dubliavimo rizika.

Projektų tikslai dažnai nebuvo konkretūs ir išmatuojami, o veiksmingumo rodikliai buvo nustatyti neatsižvelgiant į pradinę būklę. Visi trys regionai naudoja skirtingas jų veiksmingumo stebėjimo sistemas, kadangi bendroji sistema dar neveikia. Informacijos ir stebėjimo sistemų gausa reiškia tai, kad nėra taikoma vienos visapusiškos visos ES patikos fondo Afrikai veiklos rezultatų apžvalgos sistemos. Auditoriai teigia, kad, atsižvelgiant į skirtą 3,7 milijardo eurų ES finansavimo sumą, galimybė įvertinti veiksmingumą yra svarbus atskaitomybės aspektas.

Audito metu projektų ankstyvasis įgyvendinimo etapas dar nebuvo užbaigtas, bet jau buvo matyti pirmieji išdirbiai. Fondas prisidėjo prie pastangų sumažinti neteisėtų migrantų, persikeliančių iš Afrikos į Europą, skaičių, tačiau šis indėlis negali būti tiksliai išmatuotas.

Auditoriai teikia keletą rekomendacijų Komisijai pagerinti tikslų kokybę, peržiūrėti projektų atrankos procedūras ir imtis priemonių įgyvendinimui paspartinti ir stebėjimui pagerinti.

Pastabos leidėjams

ES patikos fondas Afrikai iki šiol yra didžiausias iš keturių ES patikos fondų: jis šiuo metu siekia 4,1 milijardo eurų, iš kurių 3,7 milijardo eurų yra skirta iš ES biudžeto ir Europos plėtros fondų. ES valstybės narės, Norvegija ir Šveicarija prisidėjo 451 milijono eurų suma: iš šios sumos Vokietija ir Italija prisidėjo daugiau kaip po 100 milijonų eurų.

Europos Audito Rūmai pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dauguma mūsų ataskaitose pateikiamų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos. Tai atspindi mūsų darbo naudą ES piliečiams.

Specialioji ataskaita Nr. 32/2018 „Europos Sąjungos skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondas. Tai lanksti priemonė, tačiau reikia skirti dėmesio konkrečioms sritims“ paskelbta 23 ES kalbomis Europos Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).